

NASTANEK IN RAZVOJ JAZZA – nadaljevanje

Pozdravljeni, danes nadaljujemo z jazzom. Upam, da ste doma zdravi in ste se pripravljene spet malo ukvarjat z glasbo 20. stoletja. Jazz je nastal ob prehodu iz 19. v 20. stoletje v Ameriki (New Orleans)

Kot veste, smo se v tem šolskem letu odločili za kulturni dan v Ljubljani, ki bi bil v sredo, 1. aprila 2020, v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma in da se moramo pred vsakim koncertom seznaniti z bontonom in vsebino. Ker je naslov JAZZ, bi se morali seznaniti s temeljnimi značilnostmi jazza, z razvojem in različnimi stili, da bi lahko sledili programu.

JAZZ V ŽIVO – LATINO

(tango, samba, brazilski ritmi in tolkala ...)

Big Band RTV Slovenija
Dirigent: **Lojze Kranjčan**
Vokal: **Ana Bezjak**
Povezovalc: **Blaž Trček**

NA SPOREDU

1. april 2020 11:00
Linhartova dvorana
Cankarjevega doma
5.00 €
Vstop prost - 1 učitelj
(spremistvo) na 15 učencev

Ravno, ko smo potrdili število vstopnic, je prišlo od Glasbene mladine ljubljanske naslednje obvestilo:
»Zaradi nevarnosti širjenja corona virusa, so vsi koncerti do 5. 4. 2020 odpovedani oz. prestavljeni.«
VIRUS je ohromil kulturno življenje širom po svetu, naš dogodek pa je zaenkrat prestavljen.

Četudi dogodka v najslabšem primeru ne bo, pa naš učni načrt kljub temu zahteva, da spoznate v 9. razredu tudi to vrsto glasbe malo bolj podrobno. Že v nižjih razredih ste se srečevali s posnetki jazza in sicer v petem ste prebrali, da so predvsem ljudje v mestih, današnje prababice in pradedki, plesali na jazz (ragtime, swing).

POGLEJ in se vsaj malo razmigaj pred delom:

Swing 1940: <https://www.youtube.com/watch?v=EaK5OWztCz8>

Swing 2013: <https://www.youtube.com/watch?v=cE5aolML1fQ> (Meni sta zadnja dva najbolj lahkotna. Vam?)

STE SE OGRELI? NO, PA **PONOVIMO**:

1. Kdaj in kje je nastal Jazz? _____
2. Katere elemente je združeval? _____
_____
3. Majhni skupini jazz glasbenikov rečemo COMBO, veliki pa? _____
4. Imamo big band v Črnomlju? Obkroži DA NE
5. Katera glasbila so zanj značilna? _____
_____
6. Obkroži temeljne značilnosti jazza (4): POUDARJEN RITEM DUROVA LESTVICA IMPROVIZACIJA
BLUE NOTES ČUSTVENOST OKRASKI SINKOPIRANJE

7. Naštej nekaj slogov jazza: _____
_____
8. Razmisli in zapiši odgovor. Kako se vedemo na jazz koncertu, ko zaigra saksofonist svojo virtuozno improvizacijo (ploskamo?) in kaj sploh je improvizacija. _____
_____

Simfonični jazz (učbenik str. 51 in <https://eucbeniki.sio.si/gum9/3236/index4.html>)

Združitev elementov klasične in jazzovske glasbe imenujemo simfonični jazz. To je storil ameriški skladatelj **George Gershwin** (1898 – 1973), ki je kljub kratkemu življenju zaradi svojih del znan kot eden najpomembnejših ameriških skladateljev 20. stoletja. Težko ga je umestiti izključno k popularni ali resni glasbi.

Najbolj značilen primer, ki povezuje jazz in resno glasbo, je njegova skladba Rhapsody in Blue (Rapsodija v modrem)

Prisluhni odlomku (do 3:14) in reši naloge: <https://www.youtube.com/watch?v=ynEOo28lsbc>

1. Katero glasbilo začne solo? V katero družino spada praktično in znanstveno (zvočilo)
_____
2. Glasbilu se priključi trobenta z dušilcem. DA NE
3. Po uvodu prevzame solistično vlogo _____, ki ga igra _____
4. Kateri orkester igra? _____
5. Kako imenujemo tak jazz in zakaj? _____
6. Kdo ga je ustvaril? _____

JAZZ V SLOVENIJI

Preberi si poglavje v UČBENIKU na strani 52 in na povezavi <https://eucbeniki.sio.si/gum9/3236/index4.html>

Slovenci smo leta 1922 dobili svoj prvi jazzovski orkester, ki pa je izvajal predvsem plesno glasbo brez sicer značilnega improviziranja.

Le nekaj mesecev po končani drugi svetovni vojni je pod vodstvom **Bojana Adamiča** nastal Plesni orkester Radia Ljubljana, ki je slovenskemu občinstvu v desetih letih svojega obstoja dobro predstavil jazz chicaškega stila. Orkester se je pozneje preimenoval v **Big Band RTV Ljubljana**, danes pa nosi naziv **Big Band RTV Slovenija** in ga vodi **dirigent Lojze Krajncan**. Izredno plodno obdobje za slovenski jazz se je začelo z jazzovskim festivalom na Bledu leta 1960. Festival je kmalu začel privabljati vse več tujih gostov in povpraševanje je bilo tako veliko, da so njegovo prizorišče prestavili v ljubljansko Halo Tivoli in ga preimenovali v **Mednarodni jazz festival**.

V drugi polovici 20. stoletja je nastalo veliko jazzovskih ansamblov in orkestrov z znanimi glasbeniki, kot so **Urban Koder, Borut Lesjak, Petar Ugrin, Jože Privšek, Mojmir Sepe, Janez Gregorc, Tone Janša ...**

PREBERI SI POVZETEK na povezavi <https://eucbeniki.sio.si/gum9/3236/index5.html> ter reši naloge na <https://eucbeniki.sio.si/gum9/3236/index6.html>.

Zelo zabavno se je poigravati z improvizacijo ob zvočni podlagi. Vklopi podlago in išči tone, ki pašejo k njej. Podlaga se ves čas ponavlja. Poskušaj, eksperimentiraj in pazi, da ne pozabiš na čas!! 😊

Pred tem preberi navodila!!!